

YTTRANDE
Dnr 19/0118
Stockholm den 2020-02-13

Näringsdepartementet
Dnr: N2019/02952/JL

Remiss angående om genomförande av EU:s direktiv om otillbörliga handelsmetoder mellan företag i jordbruks- och livsmedelskedjan, Ds 2019:19

Myndigheten har gjort bedömningen att man i detta fall bidrar bäst genom att kommentera förslagets förenlighet med de generella EU-rättsliga krav och principer som ställs vid genomförande av ett direktiv. Sieps önskar i det följande peka på två frågor i detta hänseende. För det första, vikten av att utförligt motivera s.k. ”överimplementering” och för det andra, att förslaget inte genomför den s.k. ”trappmodellen” vilken enligt ordalydelsen synes definiera styrkeförhållanden mellan parterna som omfattas av direktivet.

Överimplementering

I förslaget föreslås en överimplementering avseende tillämpningsområde och otillbörliga handelsmetoder. Sieps önskar framhålla viken av att, som påpekas i avsnitt 6.1.2 i promemorian,¹ eventuell överimplementering av direktivet kräver att det görs en utförlig motivering av varje individuellt krav som går utöver den minimiharmonisering som föreskrivs av direktivet. Det måste således tydligt framgå vilket skyddsintresse som avses, t.ex. konsumentskydd, samt huruvida kravet är nödvändigt och proportionerligt i förhållande till det skydd som önskar uppnås.

Icke-genomförande av trappmodellen

Av artikel 1 i direktivet framgår att syftet är att införa en miniminivå av skydd mot otillbörliga handelsmetoder i medlemsstaterna.² Skyddet gäller för små och medelstora företag som är

¹ I skäl 40 framgår, att otillbörliga handelsmetoder som inte omfattas av direktivet kan införas eller behållas av medlemsstaterna (inom ramarna för unionsrätten som är tillämplig på den inre marknadens funktion och under förutsättning att sådana bestämmelser är proportionella).

² I artikel 1 i direktivet framgår att syftet är att bekämpa metoder som ensidigt påtvingar en handelspartner av den andra parten genom att föreskriva en ”...minimiförteckning över förbjudna otillbörliga handelsmetoder i relationer mellan köpare och leverantörer i jordbruks- och livsmedelskedjan...” [markering införd]. Härfter framgår i artikel 1.2 att direktivet är tillämpligt vid försäljning av a) leverantörer som har en årsomsättning på högst 2 000 000 EUR till köpare som har en årsomsättning på mer än 2 000 000 EUR, b) leverantörer som har en årsomsättning på mer än 2 000 000 EUR men högst 10 000 000 EUR till köpare som har en årsomsättning på mer än 10 000 000 EUR, c) leverantörer som har en årsomsättning på mer än 10 000 000 EUR men högst 50 000 000 EUR till köpare som har en årsomsättning på mer än 50 000 000 EUR, d) leverantörer som har en

Sieps är en statlig myndighet som tar fram forskningsbaserade analyser i europapolitiska frågor. Målgruppen är i första hand svenska beslutsfattare på olika nivåer. Arbetet sker i samarbete med svenska och internationella forskare.

leverantörer i livsmedelskedjan, när de säljer till köpare som inte är små och medelstora företag. Med andra ord ska medlemsstaterna införa ett minimiskydd avseende otillbörliga handelsmetoder när det råder ett visst ”styrkeförhållande” mellan två parter. Ordalydelsen i direktivet (artikel 1.2) gällande den s.k. trappmodellen synes definiera mellan vilka aktörer direktivet blir tillämpligt baserat på leverantörens storlek satt i relation till köparens.³ Att direktivet inför en minimiharmonisering förefaller inte avse definitionen av relationen mellan leverantörer och köpare utan de otillbörliga handelsmetoder som ska införas.

I skäl 40 framgår att ”...nationella bestämmelser kan sträcka sig längre än detta direktiv, till exempel vad gäller köparnas och leverantörernas storlek, skyddet för köpare, omfattningen av produkter och omfattningen av tjänster.” Denna formulering pekar på att direktivets tillämpningsområde inte måste begränsas till företag som har en årsomsättning som antingen är större eller mindre än vad som framgår av den s.k. trappmodellen (understiger 2 000 000 EUR eller överstiger 350 000 000 EUR). Det framgår dock inte att det finns en möjlighet att införa någon annan modell gällande definitionerna av *styrkeförhållandena* mellan aktörer. Med andra ord synes ordalydelsen i direktivet peka på att medlemsstaterna får, om medlemsstaterna kan motivera detta, utöka tillämpningsområdet att även gälla parter som är ”större” eller ”mindre” än vad som framgår av direktivet, men själva trappmodellen i sig behöver genomföras.

I det fall trappmodellen inte kan ses som en definition av olika styrkeförhållande mellan leverantör och köpare är det relevant att förklara hur styrkeförhållandena istället ska definieras i den nationella regleringen.

Bedömning

Sieps önskar för det första framhålla vikten av en tydlig och klar motivering av varje enskilt nationellt krav som innebär en överimplementering (s.k. gold-plating) av ett direktiv. För det andra, uppmärksamma ordalydelsen i artikel 1.2 och frågan om trappmodellen utgör en definition av olika styrkeförhållanden som behöver genomföras eller att tillämpningsområdet på annat sätt måste definieras i förhållande till olika styrkeförhållanden mellan leverantörer och köpare.

I detta ärende har Göran von Sydow beslutat. Maria Wiberg har varit föredragande.

Göran von Sydow

årsomsättning på mer än 50 000 000 EUR men högst 150 000 000 EUR till köpare som har en årsomsättning på mer än 150 000 000 EUR, e) leverantörer som har en årsomsättning på mer än 150 000 000 EUR men högst 350 000 000 EUR till köpare som har en årsomsättning på mer än 350 000 000 EUR.

³ Se vidare artikel 9 där det framgår att medlemsstaterna ”...får, i syfte att säkerställa en högre skyddsnivå, upprätthålla eller införa regler avsedda att bekämpa otillbörliga handelsmetoder som är strängare än de som fastställs i detta direktiv...”.

Sieps är en statlig myndighet som tar fram forskningsbaserade analyser i europapolitiska frågor. Målgruppen är i första hand svenska beslutsfattare på olika nivåer. Arbetet sker i samarbete med svenska och internationella forskare.

Direktör